

Åbent brev til sundhedsstyrelsen

København, 22/3-2012

Vedrørende kategoriseringen af transkønnedes behandling

LGBT Danmark og 36 andre organisationer samt over 11.000 enkeltpersoner heriblandt fem professorer og et utal af læger, psykologer og sexologer har udtrykt utilfredshed med den nuværende placering af transkønnede i sygdomsklassifikationens sektion "Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser" (1)(2).

Til trods for gentagne påmindelser har LGBT Danmark endnu ikke modtaget officielt svar fra sundhedsstyrelsen på vores henvendelse til styrelsen 27. september 2011 og overlæge i sundhedsstyrelsen Søren Brostrøms kommentar til pressen (3) efterlader sammen med sundhedsministerens svar (4) fem specifikke spørgsmål, som vi håber sundhedsstyrelsen kan afklare.

1. Overlæge i sundhedsstyrelsen Søren Brostrøm udtalte, at det er nødvendigt at indikationen for transkønnedes behandling kan kodes af sundhedsvæsenet. LGBT Danmark savner imidlertid stadig en begrundelse for hvorfor kodningen skal foregå indenfor kategorien "Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser". Mener sundhedsstyrelsen, at transkøn er en psykisk lidelse eller mener I, at det er en adfærdsmæssig forstyrrelse?
2. Overlæge i sundhedsstyrelsen Søren Brostrøm udtaler, at han ikke ser noget problem i at transkønnede er listet under afsnittet "Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser" idet fx ludomani jo også optræder i samme afsnit. Vil sundhedsstyrelsen svare på, om det er korrekt at ludomani er en uhensigtsmæssig adfærd, der kan koste mennesker og deres pårørende hus og hjem, hvis den ikke behandles og om rubricering i samme gruppe som bl.a. ludomani kan føre til negative associationer omkring transkønnede?
3. Ministeren skriver i sit svar, at klassifikationen indeholder flere koder, der ikke er udtryk for sygdom og nævner her "*gravide kvinder, raske nyfødte og (indlagte) raske ledsagere*". Vil sundhedsstyrelsen svare på, om de omtalte koder indgår under afsnittet "Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser" eller hvor i klassifikationen de alternativt findes?

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

4. Såfremt ovennævnte tilstande ikke er placeret under ”Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser” vil sundhedsstyrelsen så svare på, om det er muligt at kategorisere transkønnedes behandlingsbehov udenfor afsnittet ”Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser”?

5. LGBT Danmark har udarbejdet et forslag til en alternativ kodning af transkønnedes helbredsbehov, som beskrives i følgende case-eksempler.

Case 1

En transkønnet kvinde henvender sig til sin læge med et ønske om hormonbehandling. Lægen undersøger hende, og vejleder om mulige behandlinger, herunder tilbydes hun rådgivning med henblik på at få større klarhed over sine behov på samme måde som enhver anden kvinde, der mangler sin naturlige østrogenproduktion. Eftersom hun jo er født uden ovarier får hun diagnosen Q50.0 Agenes af æggestok og henvises til hormonsubstitutionsterapi.

Mens de taler sammen drøfter de også hendes overdrevne ansigtsbehåring og hendes stemme. Hun henvises til hårfjerning under diagnosen L68.0 Hirsutisme og til stemmetræning under diagnosen R49.0 Dysfoni.

I overensstemmelse med retningslinjerne i Standards of Care kan kvinden efter et år i hormonbehandling henvende sig til sin læge med henblik på genitalkorrektion om ønsket. Eftersom hun blev født uden vagina udføres operationen under diagnosen Q52.0 Agenes af vagina.

På intet tidspunkt i behandlingen er det nødvendigt at stemple hende som kønsvarierende eller at tildele hende en diagnose indenfor afsnittet ”Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser”.

Case 2

En transkønnet mand henvender sig til sin læge med et ønske om hormonbehandling. Lægen undersøger ham, og vejleder om mulige behandlinger, herunder tilbydes han rådgivning med henblik på at få større klarhed over sine behov på samme måde som enhver anden mand, der mangler sin naturlige testosteronproduktion. Eftersom han jo er født uden testikler får han diagnosen Q55.0 Agenes eller aplasi af testikel og henvises til hormonsubstitutionsterapi.

Såfremt han henvender sig til lægen på grund af ubehag forbundet med overdreven brystudvikling kan dette behandles under diagnosen N62.9A Gynækomasti.

I overensstemmelse med retningslinjerne i Standards of Care kan manden efter et år i hormonbehandling henvende sig til sin læge med henblik på genitalkorrektion om ønsket. Eftersom han blev født med en manglende eller underudviklet penis kan operationen udføres under diagnosen Q55.5A Agenes af penis. Testikelimplantater kan tilbydes under diagnosen Q55.0 Agenes eller aplasi af testikel.

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations

Igen er det på intet tidspunkt i behandlingen nødvendigt at stemple ham som kønsvarierende eller at tildele ham en diagnose indenfor afsnittet ”Psykkiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser”.

Vi beder venligst om sundhedsstyrelsens kommentar til det skitserede forslag.

Med venlig hilsen

Vibe Grevsen
landsledelsesmedlem

Referencer

1. Fællesskrivelsen Stop sygeliggørelsen af transkønnede. 19.12.2011. URL: <http://www.ft.dk/samling/201111/almdel/suu/bilag/137/1062581.pdf>
2. Stop sygeliggørelsen af transkønnede. Amnesty International, 19.12.2011. URL: <http://www.amnesty.dk/node/3647>
3. Derfor er transkønnede på sygdomsliste. BT, 22.12.2011. URL: <http://www.bt.dk/danmark/derfor-er-transkoennede-paa-sygdomsliste>
4. Dyhr PO. Besvarelse af SUU spørgsmål 178 alm. del 2011-12. URL: <http://www.ft.dk/samling/201111/almdel/suu/spm/178/svar/855154/1075301.pdf>

LGBT Danmark – Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner
NGO in special consultative status with the economic and social council of the United Nations